P9_TA(2019)0033

Euro zonos užimtumo ir socialinė politika

2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos (2019/2111(INI))

(2021/C 202/08)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 ir 5 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9, 145, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 165, 166, 174 ir 349 straipsnius,

— atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ([1]),

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos IV antraštinę dalį (Solidarumas),

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, ypač 1, 3, 4, 5, 8, 10 ir 13 tikslus,

— atsižvelgdamas į Komisijos 2013 m. socialinių investicijų priemonių paketą,

— atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. penkių pirmininkų ataskaitą ([2]) „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“,

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 14 d. Tarybos rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([3]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 12 d. Komisijos komunikatą „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas: per ketverius metus nuo penkių pirmininkų pranešimo padaryta pažanga. Europos Komisijos medžiaga 2019 m. birželio 21 d. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimui“ (COM(2019)0279),

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 5 d. Komisijos komunikatą „2019 m. Europos semestras. Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos“ (COM(2019)0500),

— atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 27 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2019)0151) ir į 2019 m. balandžio 4 d. Parlamento poziciją dėl šio pasiūlymo ([4]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 21 d. Komisijos komunikatą „2019 m. metinė augimo apžvalga. Stipresnė Europa pasaulinio neapibrėžtumo sąlygomis“ (COM(2018)0770),

— atsižvelgdamas į Komisijos ir Tarybos bendrą užimtumo ataskaitą, patvirtintą 2019 m. kovo 15 d.,

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 21 d. Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (COM(2018)0759),

---

([1]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.
([2]) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-presidents-report_lt.pdf
([3]) OL C 179, 2018 5 25, p. 1.
([4]) Priimti tekstai, P8_TA(2019)0337.

2019 m. spalio 10 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 21 d. Komisijos ataskaitą „2019 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita“ (COM(2018)0758),

— atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties ([5]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 21 d. Komisijos komunikatą „Bendras 2019 m. biudžeto planų projektų vertinimas“ (COM(2018)0807),

— atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2017)0677) ir į 2018 m. balandžio 19 d. Parlamento poziciją dėl šio pasiūlymo ([6]),

— atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 26 d. Komisijos komunikatą dėl Europos socialinių teisių ramsčio sukūrimo (COM(2017)0250),

— atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 26 d. Komisijos komunikatą „Dirbančių tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros palaikymo iniciatyva“ (COM(2017)0252),

— atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 13 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių (COM(2018)0132),

— atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos komunikatą dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano iki 2020 m. (COM(2011)0173) ir į vėlesnes įgyvendinimo bei vertinimo ataskaitas,

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2019/1158/ES dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ([7]),

— atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 26 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2013 m. rekomendacijos „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ įgyvendinimo rezultatų apžvalga“ (SWD(2017)0258),

— atsižvelgdamas į Komisijos dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“, 2011–2020 m. Europos lyčių lygybės paktą ir susijusias 2011 m. kovo 7 d. Tarybos išvadas ([8]),

— atsižvelgdamas į 2002 m. Barselonos tikslus vaikų priežiūros srityje, t. y. iki 2010 m. užtikrinti bent 90 proc. vaikų nuo trejų metų iki privalomo mokyklinio amžiaus priežiūrą ir bent 33 proc. jaunesnių kaip trejų metų amžiaus vaikų priežiūrą,

— atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 4 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo garantijų iniciatyva ir Jaunimo užimtumo iniciatyva – padėtis po trejų metų“ (COM(2016)0646),

— atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (COM(2016)0604),

— atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. Komisijos komunikatą „Europos investicijų, skirtų darbo vietoms kurti ir ekonomikos augimui užtikrinti, didinimas. Antrasis Europos strateginių investicijų fondo etapas ir naujasis Europos išorės investicijų planas“ (COM(2016)0581),

([5]) OL L 307, 2008 11 18, p. 11.
([6]) Priimti tekstai, P8_TA(2018)0181.
([7]) OL L 188, 2019 7 12, p. 79.
([8]) OL C 155, 2011 5 25, p. 10.

— atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė. Drauge dirbant didinti žmogiškąjį kapitalą, įsidarbinimo galimybes ir konkurencingumą“ (COM(2016)0381),

— atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkė“ (COM(2016)0356),

— atsižvelgdamas į Žiedinės ekonomikos teisės aktų rinkinį (direktyvas (ES) 2018/849 ([9]), (ES) 2018/850 ([10]), (ES) 2018/851 ([11]) ir (ES) 2018/852 ([12])),

— atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 1 d. Komisijos komunikatą „Europa vėl investuoja. Investicijų plano Europai rezultatų apžvalga ir tolesni veiksmai“ (COM(2016)0359),

— atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „Pradedamos konsultacijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio“ (COM(2016)0127) ir jo priedus,

— atsižvelgdamas į 2012 m. vasario 16 d. Komisijos baltąją knygą „Adekvačių, saugių ir tvarių pensijų darbotvarkė“ (COM(2012)0055),

— atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 7 d. Tarybos išvadas dėl socialinės ekonomikos, kaip vieno iš pagrindinių ekonominio ir socialinio vystymosi veiksnių Europoje, skatinimo,

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 13 d. rezoliuciją „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: užimtumo ir socialiniai aspektai 2019 m. metinėje augimo apžvalgoje“ ([13]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją „Švietimas skaitmeniniame amžiuje: ES politikos formavimo iššūkiai, galimybės ir pamokos“ ([14]),

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl euro zonos užimtumo ir socialinės politikos ([15]),

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl po sužalojimo ir ligos sveikstančių darbuotojų reintegracijos į kokybiškas darbo vietas būdų ([16]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl kovos su nelygybe kaip darbo vietų kūrimo ir augimo skatinimo veiksnio ([17]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. spalio 24 d. rezoliuciją dėl politikos, kuria užtikrinamos minimalios pajamos kaip kovos su skurdu priemonė ([18]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl naujos Europos įgūdžių darbotvarkės ([19]),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ([20]),

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas. Lyčių aspektas“ ([21]),

---

([9]) OL L 150, 2018 6 14, p. 93.
([10]) OL L 150, 2018 6 14, p. 100.
([11]) OL L 150, 2018 6 14, p. 109.
([12]) OL L 150, 2018 6 14, p. 141.
([13]) Priimti tekstai, P8_TA(2019)0202.
([14]) Priimti tekstai, P8_TA(2018)0485.
([15]) Priimti tekstai, P8_TA(2018)0432.
([16]) Priimti tekstai, P8_TA(2018)0325.
([17]) OL C 356, 2018 10 4, p. 89.
([18]) OL C 346, 2018 9 27, p. 156.
([19]) OL C 337, 2018 9 20, p. 135.
([20]) OL C 242, 2018 7 10, p. 24.
([21]) OL C 76, 2018 2 28, p. 93.

2019 m. spalio 10 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. vasario 2 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos platformos, skirtos bendradarbiavimui nedeklaruojamo darbo prevencijos ir atgrasymo nuo jo srityje gerinti, sukūrimo ([22]),

— atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl 2014–2020 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos ([23]),

— atsižvelgdamas į EBPO ir Europos Komisijos iniciatyvą „Sveikatos būklė ES“ ([24]) ir į susijusią ataskaitą „Apie sveikatą glaustai. Europa 2018 m.“ ([25]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 26 d. paskelbtą Komisijos parengtą 2018 m. pensijų adekvatumo ataskaitą „Dabartinių ir būsimų pajamų adekvatumas senatvėje ES“,

— atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 28 d. paskelbtą Komisijos parengtą 2018 m. ataskaitą dėl senėjimo „Ekonominės ir biudžeto prognozės ES valstybėms narėms (2016–2070 m.),

— atsižvelgdamas į persvarstytą Europos socialinę chartiją ir 2014 m. pradėtą Turino procesą, kuriuo siekiama stiprinti Europos socialinės chartijos sutarčių sistemą Europos Taryboje ir jos sąsajas su Europos Sąjungos teise ([26]),

— atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl sveikatos priežiūros skirtumų mažinimo ES ([27]),

— atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komiteto baigiamąsias pastabas dėl 2014 m. birželio mėn. pradinės Europos Sąjungos ataskaitos,

— atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (Vienodo požiūrio direktyva) ([28]) ir į Europos bendrijos steigimo sutarties 141 straipsnį dėl vienodo užmokesčio abiejų lyčių darbuotojams už vienodą arba vienodos vertės darbą principo,

— atsižvelgdamas į Komisijos dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ ir į jo vyrų ir moterų pensijų skirtumo mažinimo tikslą kaip pagrindinį prioritetą, ir į Komisijos 2018 m. Pensijų adekvatumo ataskaitą,

— atsižvelgdamas į 2019–2027 m. ES jaunimo strategiją, pagrįstą 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rezoliucija, ir į strategijos „Europa 2020“ tikslą sumažinti švietimo ir mokymo nebaigusių asmenų skaičių iki mažiau nei 10 proc.,

— atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio mėn. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 5/2017 „Jaunimo nedarbas – ar kas pasikeitė įgyvendinus ES politikas? Jaunimo garantijų iniciatyvos ir Jaunimo užimtumo iniciatyvos vertinimas“,

— atsižvelgdamas į EBPO 2018 ir 2019 m. pranešimus dėl užimtumo perspektyvų,

— atsižvelgdamas į Europos prieinamumo aktą,

([22]) OL C 35, 2018 1 31, p. 157.
([23]) OL C 366, 2017 10 27, p. 117.
([24]) https://ec.europa.eu/health/state/glance_lt
([25]) https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf
([26]) https://www.coe.int/en/web/turin-european-social-charter/turin-process
([27]) OL C 199 E, 2012 7 7, p. 25.
([28]) OL L 204, 2006 7 26, p. 23.

— atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 9 d. Tarybos rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (2019/C 136/01),

— atsižvelgdamas į 2019 m. Komisijos metinę apžvalgą „Užimtumas ir socialinė raida Europoje“,

— atsižvelgdamas į Komisijos 2019 m. ataskaitą apie dirbančiųjų skurdą,

— atsižvelgdamas į 2018 m. Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių,

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje ([29]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0016/2019),

A. kadangi darbo rinkos sąlygos ES ir toliau gerėja, visų pirma dėl ilgo palankios tarptautinės ekonomikos aplinkos laikotarpio; kadangi užimtumo lygis toliau didėjo ir paskutinį 2018 m. ketvirtį pasiekė 73,5 proc., t. y. dirbo 240,7 mln. žmonių – tai naujas rekordas; kadangi užimtumo lygis euro zonoje padidėjo nuo 66,5 proc. 2017 m. iki 67,4 proc. 2018 m.; kadangi vis dar esama didelių užimtumo lygio skirtumų tarp valstybių narių, regionų ir gyventojų grupių; kadangi užimtumo lygio augimas sulėtėjo ir kadangi numatoma, kad tokia tendencija išliks; kadangi, jei ši dinamika tęsis, 2020 m. užimtumo lygis pasieks 74,3 proc.;

B. kadangi vis dar skubiai reikia imtis spręsti ilgalaikius uždavinius, kaip antai visuomenės senėjimo, skaitmeninimo ir jo poveikio darbui, klimato kaitos ir netausaus gamtinių išteklių naudojimo;

C. kadangi labai išaugo vyresnių nei 55 metų darbuotojų užimtumo lygis; kadangi 2018 m. 55–64 metų amžiaus darbuotojų užimtumo lygis euro zonoje buvo 58,8 proc., o tai vis dar gerokai mažiau už vidurkį; kadangi šioje amžiaus kategorijoje būtent moterų užimtumo lygis yra žemesnis (52,9 proc.); kadangi demografinės prognozės rodo didėjantį vyresnio amžiaus darbuotojų skaičių; kadangi demografiniai pokyčiai daro poveikį pensijų, sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemoms;

D. kadangi reikia veiksmingų politikos priemonių, kurios apimtų įvairias užimtumo formas ir tinkamai apsaugotų darbuotojus nuo piktnaudžiavimo, diskriminacijos ir skurdo;

E. kadangi skurstantys dirbantieji sudaro didelę dirbančiųjų dalį; kadangi 2017 m. 9,4 proc. dirbančiųjų grėsė skurdas ir namų ūkiuose, kuriems grėsė skurdas, gyveno beveik 20,5 mln. dirbančiųjų; kadangi dirbančiųjų skurdo rizika yra gerokai didesnė tam tikrų gyventojų grupių, visų pirma ne visą darbo dieną ir savarankiškai dirbančių asmenų, laikinųjų darbuotojų, jaunesnių žmonių, mažiau išsilavinusių asmenų ir vieno asmens namų ūkių atveju, o tam tikrais atvejais dirbančiųjų skurdo rizika gerokai padidėjo per pastaruosius keletą metų;

F. kadangi 2018 m. vyrų ir moterų užimtumo skirtumas siekė 11,6 proc. ir nuo 2013 m. beveik nepasikeitė; kadangi visoje ES moterys uždirba vidutiniškai 16 proc. mažiau nei vyrai, nors padėtis įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi; kadangi ES 28 šalyse 65– 79 metų amžiaus į pensiją išėjusių vyrų ir moterų pensijų skirtumas yra maždaug 37,2 proc.; kadangi nevienodas priežiūros pareigų pasiskirstymas tarp moterų ir vyrų vis dar gajus ES;

G. kadangi pagrindinė atsakomybė už jaunimo nedarbo mažinimą tenka valstybėms narėms, nes jos turėtų kurti ir įgyvendinti darbo rinkos reglamentavimo sistemas, švietimo ir mokymo sistemas ir aktyvią darbo rinkos politiką;

H. kadangi bendras dirbtų valandų skaičius nuo 2013 m. nuolat, bet lėtai didėja; kadangi nuolatinio darbo sutartis turinčių ir visą darbo dieną dirbančių asmenų skaičius toliau didėja, o ne visą darbo dieną dirbančiųjų skaičius mažėjo 2018 m.; kadangi ne visą darbo dieną dirbančių asmenų ES dalis nuo 15 proc. 2002 m. padidėjo iki 19 proc. 2017 m.;

([29]) OL L 186, 2019 7 11, p. 105.

kadangi 2017 m. ES ne visą darbo dieną dirbančių moterų skaičius buvo daug didesnis (31 proc.) nei vyrų (8 proc.); kadangi ne savo noru dirbančių ne visą darbo laiką asmenų skaičius tebėra labai didelis ir nuo 2008 m. padidėjo 1,3 mln.; kadangi laikinų darbuotojų ES dalis nuo 11 proc. 2002 m. padidėjo iki 13 proc. 2017 m.;

I. kadangi kai kurios valstybės narės susiduria su struktūrinėmis darbo rinkos problemomis, pvz., mažu dalyvavimu ir įgūdžių ir kvalifikacijos pasiūlos ir paklausos neatitiktimi; kadangi vis labiau didėja poreikis imtis konkrečių neaktyvios darbo jėgos integravimo arba reintegravimo priemonių, kad būtų patenkinti darbo rinkos poreikiai;

J. kadangi 2019 m. birželio mėn. nedarbo lygis sumažėjo iki 6,3 proc. ES ir iki 7,5 proc. euro zonoje; kadangi nedarbo lygis sumažėjo visose amžiaus grupėse ir tiek vyrų, tiek moterų grupėse; kadangi tebėra dideli rodiklių skirtumai tarp valstybių narių, o nuo 2007 m. vis didėja nedarbo lygio skirtumai nacionalinėse ir subnacionalinėse teritorijose; kadangi jaunimo nedarbas išlieka nepriimtinai aukštas – 14,2 proc. 2019 m. balandžio mėn. duomenimis (2018 m. ES vidurkis buvo 15,2 proc., 2018 m. euro zonos vidurkis – 16,9 proc.), tačiau jis mažesnis nei prieš krizę 2008 m.; kadangi valstybių narių skirtumai yra labai dideli; kadangi vidutiniškai kas antras darbo ieškantis asmuo nedirbo ilgiau kaip 12 mėnesių ir 3,8 proc. ilgalaikio nedarbo lygis vis dar viršija iki krizės buvusį 2,9 proc. lygį; kadangi ypač neįgaliųjų nedarbo lygis išlieka labai didelis;

K. kadangi, remiantis Eurostato duomenimis, 2017 m. ES 28 šalyse buvo 8,973 mln. ne visu pajėgumu ir ne visą darbo dieną dirbančių darbuotojų; kadangi dar 8,127 mln. asmenų galėjo dirbti, bet neieškojo darbo, o dar 2,289 mln. asmenų ieškojo darbo, bet artimiausiu metu negalėjo pradėti dirbti; kadangi visa tai reiškia, kad 2017 m. 28 ES valstybėse narėse 19,389 mln. asmenų turėjo į nedarbą panašių požymių, tačiau nebuvo įskaičiuojami nustatant nedarbo lygį, o tai yra beveik tiek pat žmonių, kiek buvo laikomi bedarbiais (18,776 mln.);

L. kadangi išlieka horizontalioji ir vertikalioji darbo rinkos segmentacija ir dirbančiųjų skurdas, ir tai visų pirma daro poveikį moterims, žemos kvalifikacijos darbuotojams, jauniems ir vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems, nacionalinėms, kalbinėms, etninėms ir seksualinėms mažumoms ir migrantų kilmės asmenims; kadangi 2016 m. neįgaliųjų užimtumo lygis buvo 48,1 proc., o tai gerokai mažiau už vidutinį užimtumo lygį;

M. kadangi ilgalaikis nedarbas neproporcingai veikia jaunus žmones, vienišus tėvus, neformaliuosius slaugytojus, ilgą laiką sergančius asmenis, neįgaliuosius ar sveikatos problemų turinčius asmenis, migrantus ir etninėms bei religinėms mažumoms priklausančius žmonės, kurie, norėdami gauti darbą, vis dar patiria specifinių kliūčių ir diskriminaciją visais įdarbinimo etapais;

N. kadangi kokybiškas užimtumas yra svarbus veiksnys kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi; kadangi reikia pasiekti visus visuomenės narius, kurie yra labiausiai nutolę nuo darbo rinkos ir kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis;

O. kadangi auga neužimtų darbo vietų skaičius, o darbo jėgos paklausos ir pasiūlos neatitiktis vis dar yra svarbi nedarbo priežastis daugelyje valstybių narių; kadangi struktūrinė įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis daro neigiamą poveikį daugeliui sektorių, pavyzdžiui, turizmui, tradicinei amatininkystei ir IRT sektoriui – tikėtina, kad juose specialistų paklausos ir pasiūlos atotrūkis ES iki 2020 m. pasieks apie 500 000; kadangi, nepaisant nerimą keliančio gebėjimų trūkumo ir didėjančio atotrūkio, apie 39 proc. ES darbuotojų dirba žemos kvalifikacijos darbą, kuriam jų kvalifikacija yra per aukšta;

P. kadangi, remiantis Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) vertinimais, 2017 m. darbo jėgos įgūdžių pasiskirstymas iš esmės atitiko darbo rinkos kvalifikacijos reikalavimus, o darbo jėgos pasiūla viršijo visų kvalifikacijos rūšių paklausą ir buvo ypač didelė žemo ir vidutinio lygio kvalifikacijų atveju; kadangi kvalifikuotos darbo jėgos paklausa tikriausiai ir toliau augs, ir naujausios CEDEFOP prognozės rodo, kad 2017–2025 m. bus sukurta daugiau kaip 13 mln. darbo vietų, kurioms būtina turėti aukšto lygio išsilavinimą, o žemos kvalifikacijos darbo vietų skaičius sumažės beveik 6 mln.;

Q. kadangi CEDEFOP prognozės rodo, kad iki 2025 m. sykiu didės ir įgūdžių paklausa bei pasiūla; kadangi vis dėlto tikimasi, kad įgūdžių pasiūla augs šiek tiek sparčiau už įgūdžių paklausą, nes, pavyzdžiui, numatoma, kad darbo jėgos, turinčios tik pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, dalis nuo 20,2 proc. 2017 m. sumažės iki 16,8 proc. 2025 m.; kadangi numatoma, kad žemos kvalifikacijos darbuotojams skirtų darbo vietų dalis sumažės nuo 18,4 proc. iki 15,4 proc., tačiau ši tendencija neapsaugo nuo galimos įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitikties, pavyzdžiui, pernelyg aukštos kvalifikacijos;

R. kadangi darbo rinka yra labai fragmentuota ir kiekvienas segmentas pasižymi savais ypatumais;

S. kadangi daugiau nei vienam europiečiui iš penkių gresia skurdas ir socialinė atskirtis; kadangi pasiekta tam tikros pažangos siekiant strategijos „Europa 2020“ skurdo mažinimo tikslo – nuo 2008 m. skurstančiųjų sumažėjo 5,6 mln., tačiau tikslas iki 2020 m. sumažinti skurstančiųjų skaičių bent 20 mln. vis dar toli gražu nepasiektas, nes 113 mln. žmonių vis dar patiria skurdo riziką; kadangi didesnį skurdą patiria pažeidžiamos grupės, pavyzdžiui, vaikai, vieniši tėvai, neįgalieji ir asmenys, turintys lėtinių fizinių ir psichikos sveikatos sutrikimų, migrantai, romai ir etninės mažumos, ilgalaikiai bedarbiai ir benamiai; kadangi sparčiai didėja dirbančiųjų skurdas (9,6 proc.) ir gilėja skurdo ir nelygybės atotrūkis visoje ES; kadangi daugelyje valstybių narių socialinės išmokos yra labai svarbios mažinant skurdą –vidutiniškai jų (išskyrus pensijas) poveikis 2017 m. siekė 32,4 proc.; kadangi šis poveikis nuo 2010 m. kiekvienais metais mažėjo (išskyrus 2013 m.), ir skirtumai tarp valstybių narių yra dideli;

T. kadangi visuotinė prieiga prie kokybiško ir įperkamo būsto ir sveikatos priežiūros paslaugų yra pagrindinis socialinis poreikis;

U. kadangi socialinės apsaugos sistemų aprėpties spragos ir galimybių gauti paslaugų atotrūkis išlieka; kadangi atsirado naujų darbo formų, įskaitant platformų darbą ir savarankišką darbą; kadangi socialinė apsauga tradiciškai taikoma darbuotojams, dirbantiems visą darbo laiką pagal neterminuotas darbo sutartis, todėl ją reikia koreguoti; kadangi visų pirma netipiniai darbuotojai dažnai neturi visapusiškos prieigos prie socialinės apsaugos, o daugelis savarankiškai dirbančių asmenų jos neturi visai arba turi tik ribotą socialinę apsaugą; kadangi vis dar populiarus fiktyvus savarankiškas darbas – jis kelia netikrumą ir nesaugumą ir daro neigiamą poveikį visų pirma pažeidžiamoms grupėms; kadangi dėl nepakankamų galimybių naudotis socialine apsauga nukenčia darbo jėgos gerovė ir darbo rinkų veikimas;

V. kadangi ES Jaunimo garantijų iniciatyva turi būti toliau tobulinama atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų rekomendacijas, siekiant padėti visiems nesimokantiems ir nedirbantiems jaunuoliams (NEET);

W. kadangi esama tikėtinos gyvenimo trukmės skirtumų, susijusių su socialiniu ir ekonominiu statusu; kadangi šie skirtumai gerai atspindi su rizikos veiksniais susijusius skirtumus (įskaitant riziką darbe) ir kadangi mažas pajamas gaunantys namų ūkiai dažniau praneša apie nepatenkintus sveikatos srities poreikius nei dideles pajamas gaunantys namų ūkiai; kadangi dėl to svarbu toliau pabrėžti sveikatos veiksnius ir į juos atsižvelgti vykdant užimtumo ir socialinę politiką;

X. kadangi vidurinio lygmens kolektyvinėse derybose užtikrinama gana siauro spektro darbo užmokesčio struktūra; kadangi kolektyvinių derybų susilpnėjimas keliose valstybėse narėse sutapo su mažą atlyginimą gaunančių darbuotojų (t. y. darbuotojų, gaunančių mažiau kaip du trečdalius darbo užmokesčio medianos) skaičiaus didėjimu;

Y. kadangi gera psichikos sveikata yra itin svarbi asmens gerovei; kadangi 2016 m. daugiau nei vienas iš šešių ES valstybių narių gyventojų turėjo psichikos sveikatos sutrikimų; kadangi visose ES šalyse daug mažiau tikėtina, kad lėtine depresija sergantys asmenys galės dirbti;

Z. kadangi bendra su psichikos ligomis susijusių išlaidų suma visoje ES siekia daugiau kaip 600 mlrd. EUR, t. y. daugiau kaip 4 proc. BVP;

AA. kadangi 2017 m. bendros namų ūkio disponuojamos pajamos euro zonoje viršijo 2008 m. ikikrizinį lygį, nors aštuoniose valstybėse narėse ir daugelyje regionų taip nėra; kadangi bendros namų ūkių pajamos augo lėčiau nei BVP – tai rodo, kad pajamos, gautos iš ekonomikos atsigavimo, namų ūkius pasiekė tik tam tikru mastu, o tai reiškia, kad pastarųjų metų augimas nėra įtraukus; kadangi realiai vidutinis darbo užmokestis daugelyje valstybių narių vis dar nesiekia ikikrizinio lygio, o jo augimas 2017 m., palyginti su produktyvumo augimu, buvo menkesnis; kadangi pajamų nelygybė yra dažnai susijusi su nevienodomis švietimo, mokymo ir socialinės apsaugos galimybėmis;

2019 m. spalio 10 d., ketvirtadienis

AB. kadangi, remiantis 2018 m. „Eurobarometro“ duomenimis, socialinė ir ekonominė padėtis ir aplinkos klausimai yra ES piliečiams svarbiausi asmeniniai klausimai;

AC. kadangi pasauliniai pokyčiai, pvz., skaitmeninimas ir perėjimas prie ekologiškos ekonomikos, rodo, kad skubiai reikalingas bendras ES požiūris; kadangi šie pasauliniai iššūkiai skirtingai veikia įvairius regionus ir teritorijas; kadangi socialiniam dialogui, socialiniams partneriams ir pilietinei visuomenei tenka labai svarbus vaidmuo siekiant įtraukaus perėjimo; kadangi daugelyje valstybių narių socialiniai partneriai vis dar menkai įtraukiami į politikos formavimą;

AD. kadangi ekonomikos sektoriuose, kuriuose išmetama beveik 90 proc. viso išmetamo CO_2 kiekio, dirba apie 25 proc. ES darbuotojų; kadangi šios darbo jėgos perkvalifikavimas yra svarbi perėjimo prie darnios ekonomikos dalis;

AE. kadangi vykdant plataus užmojo klimato politiką kuriamos darbo vietos ir skatinamas ekonomikos augimas, taip pat daromas teigiamas poveikis gerovei; kadangi, remiantis prognozėmis, visiškai įgyvendinus Paryžiaus susitarimą iki 2030 m. ES bus papildomai sukurta 1,2 mln. darbo vietų, be tų 12 mln. naujų darbo vietų, kurias jau tikimasi sukurti;

AF. kadangi iš 2011–2018 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų buvo įgyvendinta tik 9 proc., 17 proc. rekomendacijų atveju padaryta esminė pažanga, 44 proc. – padaryta tam tikra pažanga, 25 proc. – tik nedidelė pažanga, o 5 proc. apskritai neįgyvendintos;

AG. kadangi 2019 m. Komisija 15 valstybių narių pateikė rekomendacijų, kaip padidinti sveikatos priežiūros paslaugų veiksmingumą, prieinamumą ir tvarumą;

AH. kadangi ES sumažėjo vidutinės būsto išlaidos ir per didelių išlaidų būstui rodikliai, bet daugelyje valstybių narių vis dar auga tinkamų ir įperkamų būstų trūkumo problema; kadangi 2017 m. vienas iš dešimties europiečių būsto išlaidoms išleido 40 proc. ar daugiau namų ūkio pajamų;

AI. kadangi gerai veikiantis socialinis dialogas yra pagrindinis Europos socialinės rinkos ekonomikos elementas, stiprinantis socialinę sanglaudą ir mažinantis konfliktus visuomenėje, o tai naudinga darbuotojams, darbdaviams ir vyriausybėms; kadangi socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos yra labai svarbūs formuojant ir įgyvendinant politiką, kuri gali pagerinti darbo ir užimtumo sąlygas;

AJ. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos iš esmės prisideda teikiant paslaugas, susijusias su įtrauktimi, taip pat atstovauja įvairiam požiūriui formuojant politiką;

1. pažymi, kad nors ekonominės sąlygos ES šiuo metu yra palankios ir bendras užimtumas nuolat auga, nepaprastai svarbu greitai įveikti jaunimo nedarbo problemą ir problemas, su kuriomis susiduria nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai, taip pat reikia skubiai spręsti darbo rinkos segmentacijos ir nelygybės, pažeidžiamų grupių įtraukties, dirbančių asmenų skurdo ir produktyvumo problemas, ypač atsižvelgiant į galimą ekonomikos augimo sulėtėjimą ar recesiją; labai apgailestauja dėl to, kad Sąjungos mastu realusis darbo užmokestis nedidėja taip, kaip to būtų galima tikėtis turint mintyje teigiamus darbo rinkos ir ekonominės veiklos rezultatus; ragina Komisiją pasiūlyti Europos bedarbio išmokų perdraudimo sistemą, siekiant apsaugoti piliečius ir sumažinti viešųjų finansų poreikį išorės sukrėtimų atveju;

2. atkreipia dėmesį į Komisijos 2019 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir palankiai vertina tai, kad daugiau dėmesio skiriama investicijoms; pažymi, kad beveik trečdalis iki 2018 m. parengtų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų neįgyvendintos; pažymi, kad įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl teisės aktų, reglamentuojančių darbo santykius ir užimtumo apsaugą, buvo padaryta didelė pažanga; tačiau apgailestauja dėl to, kad konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos dėl sveikatos ir ilgalaikės priežiūros įgyvendinamos ypač lėtai ir kad 2018 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo pažanga yra mažesnė nei ankstesniais metais, ir primygtinai ragina Komisiją daryti reikiamą spaudimą valstybėms narėms (neatsižvelgiant į tai, ar jos yra euro zonoje, ar ne), kad jos įgyvendintų rekomendacijas; mano, kad į ateitį orientuotų reformų įgyvendinimas yra itin svarbus siekiant stiprinti ES ekonomikos augimo potencialą, skatinti socialinę įtrauktį ir gerinti socialines teises ir visų Sąjungos gyventojų gerovę;

3. ragina valstybes nares laikytis rekomendacijų perkelti mokesčius nuo darbo jėgos į kitus veiksnius, kurių apmokestinimas turėtų mažiau neigiamo poveikio darniam augimui;

4. pažymi, kad išlieka dideli užimtumo skirtumai tarp šalių, regionų ir gyventojų grupių – tokiu būdu sukuriamos šalys, regionai ir gyventojų grupės, kurių pagrindinis ar net vienintelis konkurencinis pranašumas ES darbo rinkoje yra mažos pajamos ir (arba) nederamos darbo sąlygos; pabrėžia, kad valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos konkrečios užimtumo politikos priemonės, kad būtų atsižvelgta į kliūtis ir sunkumus, su kuriais susiduria regionai, patiriantys demografinių problemų, pavyzdžiui, regionai, kuriuose sumažėjo gyventojų skaičius, arba retai apgyvendinti regionai, ypatingą dėmesį skiriant žemės ūkio sektoriui, siekiant stiprinti jų pajėgumą kurti darbo vietas ir pridėtinę vertę kaimo vietovėse; mano, kad būtina gerinti užimtumo rodiklius ir pajamų lygius ir skatinti deramų darbo vietų kūrimą siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslo užtikrinti bent 75 proc. gyventojų užimtumą;

5. apgailestauja dėl to, kad daugelyje valstybių narių bendros disponuojamosios namų ūkių pajamos vienam gyventojui vis dar nesiekia 2008 m. prieš krizę buvusio lygio; primygtinai ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti nelygybę;

6. pabrėžia, kad reikia gerai parengtos darbo rinkos politikos ir reformų, kuriomis būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos, priimant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą minimalų darbo užmokestį ir teisingą atlygį, apsaugoti ir skatinti darbuotojų sveikatą ir gerovę, teikti pirmenybę bedarbių reintegracijai, skatinti lygias galimybes ir vienodą požiūrį į darbuotojus ir jų teises, be kita ko, viešajame sektoriuje, skatinti sudaryti vienodas sąlygas patekti į darbo rinką, užtikrinti socialinę apsaugą visiems ir darbo jėgos judumą, atsižvelgti į kaimo ir izoliuotus regionus, spręsti nelygybės ir lyčių disbalanso problemas;

7. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į aukštą jaunimo nedarbo lygį tam tikrose valstybėse narėse ir į jaunų ką tik įsidarbinusių darbuotojų pažeidžiamumą; ragina valstybes nares ir Komisiją pirmenybę teikti kovai su jaunimo nedarbu ir visapusiškai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, Jaunimo garantijų iniciatyva ir ES programomis, tokiomis kaip programa „Erasmus +“, ir individualiai pritaikytomis priemonėmis, siekiant spręsti jaunimo nedarbo problemą ir skatinti jaunimo įsidarbinamumą; labai apgailestauja dėl to, kad daug europiečių ne savo noru dirba ne visą darbo dieną; pažymi, kad tai turi neigiamų pasekmių jų socialinei apsaugai;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad moterų dalyvavimas darbo rinkoje ir toliau didėja, tačiau su susirūpinimu pažymi, kad vyrų ir moterų užimtumo skirtumas nuo 2013 m. beveik nepakito ir kad lyčių nelygybė užimtumo ir darbo užmokesčio požiūriu išlieka didelė; susirūpinęs pažymi, kad neproporcingai daug moterų dirba mažiau apmokamuose sektoriuose ir dažniau dirba darbą, kuriam jų kvalifikacija yra per aukšta; pažymi, kad tik kelios valstybės narės ėmėsi veiksmų, kad išspręstų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo problemą; primygtinai ragina visas valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų sumažintas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, vyrų ir moterų pensijų skirtumas ir paskatos nedirbti; ragina Komisiją parengti direktyvą dėl darbo užmokesčio skaidrumo, kad būtų galima greitai panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą;

9. labai apgailestauja, kad nebus pasiektas Barselonos tikslas dėl vaikų priežiūros galimybių (90 proc. vaikų nuo trejų metų iki privalomojo mokyklinio amžiaus); primygtinai ragina visas valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir suteikti galimybę naudotis įperkamomis vaikų priežiūros, ankstyvosios vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis; ragina valstybes nares gerinti mokymą ir darbo sąlygas šių paslaugų sektoriuje (įskaitant sveikatos priežiūros paslaugas); ragina valstybes nares visapusiškai ir greitai įgyvendinti neseniai priimtą direktyvą dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir skatinti daugiau vyrų imti mokamas atostogas dėl šeiminių priežasčių;

10. atkreipia dėmesį į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl atviros, konkurencingos ir dinamiškos bendrosios rinkos, kuri yra itin svarbi siekiant skatinti našumą, ekonomikos augimą ir suteikti užimtumo galimybių, kūrimui; pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis svarbu teisingai paskirstyti gerovės padidėjimą; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti našumą įgyvendinant reformas, kuriomis panaikinamas pernelyg didelis reguliavimas bendrojoje rinkoje; pabrėžia, kad investicijos į darbuotojų sveikatą ir saugą ne tik pagerina darbo vietų kokybę ir darbuotojų gerovę, bet ir turi teigiamą poveikį Europos ekonomikos našumui ir konkurencingumui;

2019 m. spalio 10 d., ketvirtadienis

11. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia kovoti su diskriminacija dėl amžiaus darbo rinkose, pavyzdžiui, mažinant atotrūkį tarp jaunosios ir vyresniųjų kartų, didinant informuotumą apie Užimtumo lygybės direktyvą ([30]), taip pat ir viešajame sektoriuje, užtikrinant galimybes naudotis mokymosi visą gyvenimą galimybėmis rengiant individualiai pritaikytus kursus ir mokymus, panaikinant pensijų skirtumus ir skatinant mobilumą bei įgūdžių mainų programas tarp vyresnio amžiaus ES gyventojų; pažymi, kad tikimybė, jog vyresnio amžiaus ir žemesnės kvalifikacijos darbuotojai dalyvaus mokymosi visą gyvenimą programose, yra žymiai mažesnė; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant pakeisti šią tendenciją; laikosi nuomonės, kad reikia skirti daugiau dėmesio vyresnio amžiaus darbuotojams ir politikos priemonėms, kuriomis bus didinama parama ir bus sudarytos sąlygos visą gyvenimą aktyviai visuomenei, visų pirma teikiant tikslinę paramą vyresniems kaip 50 metų darbuotojams;

12. pabrėžia, kad reikia kovoti su diskriminacija dėl etninės kilmės darbo rinkoje ir panaikinti atlyginimo ir pensijų skirtumus dėl etninės kilmės; ragina Komisiją parengti ilgalaikę etninių mažumų grupių integracijos į darbo rinką planavimo strategiją, siekiant sumažinti atskirties riziką; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti pastangas kovojant su diskriminacija dėl etninės kilmės, priklausymo mažumoms ar mažumų kalbai didinant informuotumą, įgyvendinant įvairovės strategijas ir renkant bei analizuojant patikimus išskaidytus duomenis apie diskriminaciją;

13. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad į darbo rinką būtų geriau įtraukiamos labiausiai nuo darbo rinkos nutolusios grupės, pvz., vieniši tėvai, neformalieji prižiūrintieji asmenys, ilgą laiką sergantys asmenys, neįgalieji, sveikatos problemų turintys ar sudėtingomis lėtinėmis ligomis sergantys asmenys, migrantai ir pabėgėliai, taip pat etninėms bei religinėms mažumoms priklausantys žmonės, ir kad būtų užtikrinta geresnė jų integracija į visuomenę;

14. palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant 2010–2020 m. Europos strategiją dėl negalios, ypač Direktyvą (ES) 2019/882 dėl prieinamumo ([31]); vis dėlto pabrėžia, kad reikia nuveikti daugiau; labai apgailestauja, kad užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties aspektais neįgalieji nuolat atsiduria nepalankioje padėtyje; ragina Komisiją ir valstybes nares tęsti konkrečių priemonių užimtumo, švietimo ir socialinės politikos srityse rengimą, kad būtų užtikrinta veiksminga neįgaliųjų ir ilgą laiką arba lėtinėmis ligomis sergančių asmenų, įskaitant psichikos sutrikimų ir psichosocialinę negalią turinčius asmenis, įtrauktis; ragina Komisiją ir valstybes nares ne tik teikti paramą, bet sukurti daugiau užimtumo paskatų, užtikrinti geresnį prieinamumą ir sudaryti tinkamas sąlygas ([32]), be kita ko, visiškai pasinaudojant skaitmeninimo teikiamomis ekonominėmis ir socialinėmis įtraukties galimybėmis;

15. pažymi, kad atsiranda naujų užimtumo formų, įskaitant skaitmeninimo ir automatizavimo nulemtus pokyčius; pabrėžia, kad tokios tendencijos teikia ir naudą, ir iššūkius; pabrėžia mokymosi visą gyvenimą strategijų svarbą siekiant parengti darbuotojus darbo rinkos pokyčiams; pabrėžia socialinio dialogo svarbą, visų pirma rengiant naujas strategijas šiems iššūkiams įveikti; pažymi, kad dėl šios pertvarkos gali būti sukurta netipinių ir mažų garantijų darbo vietų; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad netipinių darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų galimybės naudotis socialinės apsaugos sistemomis (taip pat gauti mokamas atostogas) yra nepakankamos arba jų trūksta; pabrėžia, kad fiktyvus savarankiškas darbas tapo nuolatine problema ir kad ją reikia spręsti; ragina valstybes nares įgyvendinti priemones šiems

([30]) 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

([31]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 06 07, p. 70).

([32]) JT neįgaliųjų teisių konvencijoje teigiama: „tinkamų sąlygų sudarymas“ reiškia būtinus ir tinkamus pakeitimus ir pritaikymą, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta, ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti neįgaliesiems galimybę kaip ir kitiems asmenims naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, ar galimybę užtikrinti šias teises ir laisves. (https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx); Lygių galimybių užimtumo srityje direktyvos 5 straipsnyje nustatyta: „Siekiant garantuoti, kad neįgaliųjų atžvilgiu būtų laikomasi vienodo požiūrio principo, jiems įrengiamos tinkamos patalpos. Tai reiškia, kad prireikus konkrečiu atveju darbdaviai imasi tinkamų priemonių, kad neįgaliajam būtų sudarytos sąlygos gauti darbą, dirbti, kilti tarnyboje arba mokytis, nebent dėl tokių priemonių būtų neproporcingai apsunkinamos darbdavio pareigos. Pareigos nėra neproporcingai apsunkinamos, jei jam pakankamai atlyginama konkrečios valstybės narės neįgalumo politikos srityje numatytomis priemonėmis.“ (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0078&from=EN); Komisijos svetainėje teigiama: „Tinkamos sąlygos – bet koks darbo arba darbo aplinkos pakeitimas, reikalingas neįgaliajam, kad jis galėtų kreiptis dėl darbo, jį atlikti ir daryti pažangą darbo vietoje arba dalyvauti mokyme.“ https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1473&langId=lt

klausimams spręsti, ypač atsižvelgiant į Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių, dėl kurios susitarta 2018 m. gruodžio 6 d.; palankiai vertina šią rekomendaciją kaip pirmąjį žingsnį, tačiau pabrėžia, kad reikia daugiau nuveikti siekiant visiems užtikrinti galimybę naudotis socialine apsauga;

16. atkreipia dėmesį į tai, kad per pastaruosius dvejus metus interneto platformų veikla ES padidėjo daugiau nei 25 proc. – jomis naudojasi apie 5 mln. darbuotojų, ir kad trečdalis visų platformose sudaromų sandorių yra tarpvalstybinio pobūdžio; atkreipia dėmesį į tai, kad platformų darbuotojams dažnai netaikomos socialinės apsaugos sistemos; pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės turi rinkti geresnius ir labiau suderintus duomenis apie platformų darbuotojų skaičių, jų užimtumo statusą, darbo turinį ir pajamas; ragina parengti suderintą ES iniciatyvą, pagal kurią visiems platformų darbuotojams, neatsižvelgiant į jų užimtumo statusą, būtų užtikrintos socialinės ir darbo teisės, ir išplėsti kolektyvinių sutarčių taikymą platformų darbuotojams;

17. pabrėžia, kad naujosios ryšių technologijos ir darbo organizavimo lankstumas dažnai gali lemti ilgesnes darbo valandas ir darbo, privataus gyvenimo ir asmeninio laiko persidengimą; ypač pažymi, kad reikia nustatyti teisę skaitmeniniu būdu atsijungti nuo darbo ir išnagrinėti laiko stygiaus sąvoką ir savarankišką darbo laiko nustatymą;

18. pabrėžia, kad būtina pertvarkyti švietimo ir mokymo sistemas, siekiant visapusiškai pasinaudoti skaitmeninimo ir ekonomikos žalinimo teikiamomis galimybėmis, ir plėtoti įgūdžius, įskaitant socialinius emocinius įgūdžius, ir kompetenciją, kurie reikalingi siekiant patenkinti darbo rinkos poreikius ir įveikti ekonominius, socialinius ir ekologinius iššūkius dabar ir ateityje; mano, kad įgūdžių trūkumas ir pasiūlos ir paklausos neatitiktis gali būti didžiausios investavimo kliūtys; pabrėžia, kad norint įgyti tinkamų įgūdžių, būtina gerinti švietimo ir mokymo kokybę, pasiūlą, įtraukumą, įperkamumą ir prieinamumą, įskaitant profesinį mokymą, ir gerinti tarpusavio kvalifikacijų pripažinimą; pabrėžia, kad svarbu teikti paskatų verslo įmonėms, kad jos daugiau investuotų į mokymą; pabrėžia, kad investicijos į švietimą yra labai svarbios siekiant socialinės sanglaudos; pabrėžia, kad svarbu spręsti mokyklos nebaigusių asmenų problemą; ragina valstybes nares laikytis dvigubos strategijos – užtikrinti, kad bendroji švietimo sistema būtų įtrauki, ir parengti tikslines programas pažeidžiamiausiems asmenims; ragina valstybes nares didinti investicijų apimtį ir skatinti investicijas į kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, taip pat į visapusišką skaitmeninių, profesinių ir verslo įgūdžių mokymą, atsižvelgiant į perėjimą prie skaitmeninės ekonomikos ir ekologiškesnės ekonomikos, taip pat į kvalifikuotų techninių specialistų poreikį daugelyje šalių ir regionų; pabrėžia, kad deramos darbo ir užimtumo sąlygos yra lemiamas veiksnys siekiant pritraukti kvalifikuotus darbuotojus;

19. sutinka su Komisija, kad reikia laiku imtis veiksmų skaitmeninimo srityje, kad visa ES turi paspartinti procesą ir kad reikia geriau suderinti Sąjungos, valstybių narių ir regionų politiką, sutelkti viešuosius ir privačiuosius išteklius, kad būtų padidintos investicijos ir sukurta didesnė sąveika skaitmeninėje ekonomikoje ir visuomenėje; pabrėžia, kad reikia užtikrinti veiksmingą ir teisingą skaitmeninę paslaugų pertvarką ir niekas neturėtų būti paliktas nuošalyje; pabrėžia, kad skaitmeninio raštingumo programose turėtų būti sprendžiami privatumo ir duomenų apsaugos klausimai;

20. mano, kad norint įveikti klimato kaitos ir perėjimo prie ekologiškesnės ekonomikos iššūkius reikia suteikti esminę paramą visuomenei, darbuotojams ir įmonėms, kad jie galėtų prisitaikyti prie šių esminių pokyčių, ypač daug dėmesio skiriant labiausiai paveiktiems regionams, gerinant mokymą ir švietimą, kad būtų pritaikyti įgūdžiai ir kuriamos naujos darbo vietos aplinkos ir skaitmeniniame sektoriuose; ragina ypatingą dėmesį skirti pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms, įskaitant asmenis, kuriems gresia skurdas ar ypač didelis materialinis nepriteklius;

21. pabrėžia, kad įgūdžių naudojimo ir lavinimo gerinimas susijęs su pridėtinės vertės kūrimu ir konkurencingumu ir turėtų būti ES politikos, kuria siekiama skatinti ekonomikos augimą investuojant į įgūdžius, pagrindas; atkreipia dėmesį į tai, kad nors įgūdžiai yra būtina ekonomikos augimo sąlyga, vien jų nepakanka; todėl po investicijų į pradinį švietimą ir mokymą ragina imtis papildomų priemonių, padėsiančių kurti ir parengti kokybiškas darbo vietas darbo rinkoje, kad būtų galima kuo geriau išnaudoti darbuotojų įgūdžius;

2019 m. spalio 10 d., ketvirtadienis

22. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Europoje vis dar esama daug žmonių, kurie neturi pagrindinių skaičiavimo ir raštingumo įgūdžių, o šie įgūdžiai – tai esminis aktyvaus dalyvavimo visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje reikalavimas; ragina valstybes nares imtis griežtų priemonių siekiant sustiprinti pagrindinių įgūdžių lavinimą, visų pirma labiausiai marginalizuotoms visuomenės grupėms; pabrėžia, kad svarbu nustatyti patikimus susitarimus dėl neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimo, kad įgūdžiai ir kompetencija būtų pripažįstama kaip galima plačiau ir kad būtų skatinamas lankstumas tarp skirtingų švietimo ir mokymo galimybių;

23. ragina Komisiją ir valstybes nares suteikti paskatų ir teikti techninę paramą, kad būtų padidintos galimybės skatinti deramą darbą jaunimui pasitelkiant užimtumo programas, paramą jauniems verslininkams naudojant Verslumo kompetencijų programos „EntreComp“ sistemą, kokybiškas pameistrystės programas, kalbų ir profesinį mokymą, be kita ko, vykdant valstybių narių mokymo programas, glaudžiai bendradarbiaujant su verslininkais ir tyrėjų bendruomene bei kitais susijusiais subjektais;

24. ragina valstybes nares stiprinti ir modernizuoti valstybinių užimtumo tarnybų veiklą visais teritoriniais lygmenimis, vykdant nuolatinį darbuotojų mokymą, įtraukiant labai specializuotus konsultantus ir dėstytojus, taip pat įgyvendinant tikslinę politiką kiekvienos darbo rinkos kategorijos atžvilgiu;

25. pabrėžia, kad Sąjungos socialiniams ir ekonominiams tikslams turėtų būti nustatomi vienodi prioritetai ir kitame biudžete užtikrinami finansiniai ištekliai ir kad Europos semestro procesas turėtų būti stiprinamas, į jį įtraukiant socialinį aspektą per visą jo laikotarpį, įtraukiant ES kompetentingas institucijas ir valstybes nares, kurios sprendžia socialinės politikos klausimus; primygtinai ragina Komisiją stiprinti konkrečioms euro zonos šalims skirtas rekomendacijas, sukuriant matricų sistemą, pagal kurią socialinė politika būtų siejama su Europos socialinių teisių ramsčiu, kaip antai įtraukia prieiga prie švietimo, sveikatos apsaugos, mitybos, užimtumo, būsto ir socialinių teisių išsaugojimu, ir kad ji būtų analizuojama pagal socialinius segmentus, pavyzdžiui, vaikus, jaunimą, vyresnio amžiaus žmones, mažumas, migrantus ir neįgaliuosius, taip sukuriant daug tikslesnį valstybių narių ekonominės ir socialinės sveikatos vaizdą, ir apsvarstyti galimybę šį naują konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų komponentą taikyti ir euro zonai nepriklausančioms narėms; pažymi, kad visos socialinės ir ekonomikos srities konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos turi būti suderintos ir viena kitą stiprinti, o ne viena kitai prieštarauti; ragina Komisiją ir valstybes nares apibrėžti Europos tvarumo strategiją siekiant spręsti socialines, ekonomines ir su klimatu susijusias problemas; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti socialines teises siūlant teisės aktus, įskaitant (tam tikrais atvejais) finansines priemones ir jų vėlesnę peržiūrą, įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį pagal jų atitinkamas kompetencijos sritis, nustatytas Sutartyse;

26. mano, kad labai svarbu apibrėžti ir užbaigti Europos Sąjungos socialinį aspektą; mano, kad dėl šių priežasčių būtina užtikrinti teises į deramas gyvenimo sąlygas, tinkamą būstą, veiksmingą ir prieinamą sveikatos apsaugos sistemą ir ilgalaikę priežiūrą;

27. pabrėžia, kad gerai veikiantis socialinis dialogas yra pagrindinė darbo sąlygų formavimo priemonė, apimanti įvairius skirtingų lygmenų veikėjus, ir kad šia priemone derinami darbuotojų ir darbdavių interesai ir ja prisidedama prie ekonominio konkurencingumo ir socialinės sanglaudos; ragina valstybes nares visoje Europoje toliau stiprinti socialinį dialogą siekiant subalansuoti darbo santykius ir prireikus stiprinti galimybes vesti kolektyvines derybas;

28. apgailestauja dėl to, kad skurdas vis dar yra nepriimtinai didelis; pabrėžia, kad ekonomikos sulėtėjimo laikotarpiu kyla didesnė skurdo rizika; pabrėžia, kad, nors žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius ES 2017 m. toliau mažėjo, 2017 m. apie 113 mln. ES ir apie 74 mln. žmonių euro zonoje grėsė skurdas arba socialinė atskirtis; apgailestauja, kad strategijoje „Europa 2020“ numatytas tikslas sumažinti skurdą greičiausiai nebus pasiektas; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų veiksmų skurdui sumažinti, įskaitant dirbančiųjų skurdą ir pažeidžiamų visuomenės grupių skurdą; pabrėžia, kad reikia išnaikinti vaikų skurdą ir ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktą dėl Europos vaiko garantijų įgyvendinimo; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti teisėmis grindžiamą kovos su skurdu strategiją, kuri remtųsi integruota aktyvia įtrauktimi ir apimtų pagrindinių socialinių teisių, kokybiškų paslaugų ir darbo vietų, kuriose nustatytas sąžiningas darbo užmokestis, įgyvendinimą; ragina valstybes nares parengti veiksmus ir strategijas, atitinkančius Europos socialinių teisių ramstį, kad būtų patenkinti asmenų, kurie neturi galimybės patekti į darbo rinką, socialiniai poreikiai;

29. pabrėžia, kad deramos darbo vietos, galimybė gauti tinkamą socialinę apsaugą nepriklausomai nuo darbo santykių ar sutarties tipo, darbo užmokesčio augimas ir gerai finansuojamos kokybiškos viešosios paslaugos, įskaitant švietimo sistemas ir galimybes mokytis visą gyvenimą, turi didelį poveikį nelygybės, skurdo ir socialinės atskirties rizikos mažinimui ir žmonių sveikatos ir gerovės gerinimui; palankiai vertina reikšmingą socialinių pervedimų poveikį skurdo mažinimui; vis

dėlto apgailestauja, kad tai neatsispindi visų valstybių narių nacionalinėje politikoje; pabrėžia, kad svarbu skaidriai įvertinti strategiją „Europa 2020“, ypač skurdo mažinimo srityje, ir parengti tvarią socialinę strategiją po 2020 m., kurioje pirmenybė būtų teikiama skurdo panaikinimui ir būtų remiamas Europos socialinių teisių ramsčio ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas vykdant prasmingą dialogą ES ir nacionaliniu lygmenimis su pilietine visuomene ir žmonėmis, turinčiais tiesioginę skurdo patirtį;

30. pažymi, kad 2017 m. 9,4 proc. visų ES dirbančių asmenų grėsė skurdas ir kad daugelyje valstybių narių dirbančiųjų skurdas didėja; pabrėžia, kad dirbančiųjų skurdas yra esminis socialinio neteisingumo požymis, ir mano, kad būtina didinti darbuotojų perkamąją galią, stiprinti kolektyvines derybas ir sukurti tvirtą ir suderintą visų formų darbo teisių ir apsaugos sistemą; primygtinai ragina valstybes nares imtis ryžtingų veiksmų siekiant užtikrinti, kad žmonės iš savo darbo užmokesčio galėtų sau ir savo šeimoms garantuoti deramą gyvenimą; ragina Komisiją parengti teisinę priemonę siekiant užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas Sąjungoje gautų sąžiningą minimalų darbo užmokestį, kuris gali būti nustatytas pagal nacionalines tradicijas, kolektyvines sutartis ar teisės aktus;

31. mano, kad laikinų arba mažų garantijų darbo vietų plitimas daro pavojingą poveikį pensijų adekvatumui, ypač jaunesniųjų kartų, kurios dažnai savo profesinės karjeros metu dirba su pertrūkiais ir todėl nenuosekliai moka socialines įmokas, o tai daro įtaką socialinės apsaugos sistemų stabilumui;

32. atkreipia dėmesį į nerimą keliančią tendenciją perpildytose būsto rinkose daugelyje valstybių narių ir į šios tendencijos neigiamas pasekmes, ypač mažas pajamas gaunantiems ir tam tikruose regionuose gyvenantiems žmonėms; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų atsižvelgta į Komisijos rekomendacijas (siekiant sumažinti tiekimo trūkumus, pašalinti iškraipymus ir sumažinti mokesčių sistemos sukurtą nelygybę) ir imtis veiksmų, vadovaujantis Europos socialinių teisių ramsčio 19 rekomendacija;

33. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau pasinaudoti Europos semestru siekiant stebėti ir remti pažangą būsto prieinamumo atžvilgiu, taip pat benamystę; ragina Komisiją pasiūlyti Europos socialinio ir įperkamo būsto sistemą siekiant veiksmingai koordinuoti valstybių narių politiką;

34. pažymi, kad socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos yra labai svarbios kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi; susirūpinęs pažymi, kad daugumai valstybių narių buvo pateiktos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos, kuriose raginama pagerinti jų valstybinių sveikatos priežiūros sistemų veiksmingumą, prieinamumą ir tvarumą; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti jų sveikatos priežiūros sistemų prieinamumą, pakankamumą, įperkamumą, kokybę ir ekonominį efektyvumą; pabrėžia, kad svarbu rengti prevencijos ir sveikatingumo skatinimo kampanijas, ypač skirtas jaunimui iš nepalankioje padėtyje esančių gyventojų grupių; ragina valstybes nares investuoti į tai, kad jų sveikatos politikoje pirmenybė būtų teikiama prevencijai; ragina aktyviai vykdyti sveikatos ugdymo kampanijas, skirtas tiek fizinei, tiek ir psichinei sveikatai; primena, kad svarbu sudaryti sąlygas darbingo amžiaus žmonių, atsigaunančių po ligos, grįžimui į darbo rinką; ragina valstybes nares investuoti į priežiūros paslaugas visais žmonių gyvenimo etapais, toliau siekti savo tikslo įgyvendinti 2002 m. Barselonos vaiko priežiūros tikslus ir parengti vyresnio amžiaus ir priklausomų asmenų priežiūros tikslus;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti konkrečių priemonių, kuriomis būtų toliau įgyvendinami Europos psichikos sveikatos ir gerovės veiksmų planas ir ES psichikos sveikatos ir gerovės veiksmų kompasas; mano, kad šios priemonės turėtų apimti psichikos sveikatos skatinimo ir prevencijos priemones ir būti suderintos su kitomis politikos priemonėmis siekiant sumažinti socialinius psichikos sveikatą lemiančius veiksnius;

36. pabrėžia, kad svarbu atidžiai stebėti ir prireikus persvarstyti Sąjungos lėšas, kad būtų užtikrintas veiksmingas finansavimas, atitinkantis ES tikslus; ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su bet kokiu netinkamu Sąjungos lėšų naudojimu, sukčiavimu ir korupcija šioje srityje;

37. pabrėžia, kad svarbu laikytis ES auditorių rekomendacijų;

38. mano, jog tam, kad būtų išlaikytas ir padidintas bendras konkurencingumas, valstybių narių darbo rinkos reguliavimo sistemos turi būti aiškios, paprastos ir lanksčios, o darbo standartai turi išlikti aukšti;

39. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.